

هواي ابري دلار

با نزديك شدن به فصل تدوين لايحه بودجه سال آينده، گمانه‌زني درباره شاخص‌هاي مهم اقتصادي بودجه رونق گرفته كه در ميان اين شاخص‌ها، نرخ ارز از اهميت دوچنداني برخوردار است...

با نزديك شدن به فصل تدوين لايحه بودجه سال آينده، گمانه‌زني درباره شاخص‌هاي مهم اقتصادي بودجه رونق گرفته كه در ميان اين شاخص‌ها، نرخ ارز از اهميت دوچنداني برخوردار است؛ بخصوص آن كه به نظر مي‌رسد گراني اخير دلار در بازار، نشانه تمايل دولت به گران كردن نرخ ارز در سال آينده است.

لايحه بودجه سال آينده در حالي بايد تا 15 آذر تقديم مجلس شود كه چند هفته‌اي است قيمت دلار صعودي شده است. برخي فعالان بازار اين گراني را مديريت‌شده توسط دولت و بانك مركزي با هدف زمينه‌سازي براي افزايش قيمت دلار در بودجه سال آينده مي‌دانند. برخي رسانه‌هاي دولتي از احتمال تعيين دلار 3300 توماني در بودجه سال آينده خبر داده‌اند كه در صورت تحقق، گراني كم‌سابقه دلار را شاهد خواهيم بود.

درحالي‌كه برخي مسئولان و كارشناسان عنوان مي‌كردند گراني قيمت دلار در بازار ناشی از افزايش تقاضا همزمان با مراسم اربعين حسيني(ع) است، اما با پايان مراسم اربعين، قيمت دلار كاهش نيافت و در مرز 3700 تومان باقي مانده است.

به گزارش جام‌جم، روز گذشته حوالی میدان فردوسی تهران بیشتر صرافي‌ها قيمت دلار را بر پايه 3700 تومان قرار داده بودند. گراني دلار در حالي از اوایل هفته گذشته شدت گرفت كه برخي كارشناسان عنوان مي‌كردند اين گراني، مقطعی و به دليل خروج ارز از كشور به‌منظور زيارت حسيني است اما باگذشت مراسم اربعين بازهم شاهد رشد قيمت دلار هستيم و اين موضوع نشان مي‌دهد دليل گراني دلار، چيز ديگري است.

يكي از فعالان بازار در اين باره به خبرنگار ما گفت: آذر فصل افزايش قيمت دلار است و هر سال ما اين تجربه را داريم و مختص اين دولت نيست و دولت‌ها براي درآمدهاي بيشتر نمي‌توانند از اين اقدام چشم‌پوشي كنند.

يكي ديگر از فعالان بازار ارز نيز تأكيد كرد: به دليل ثابت ماندن قيمت نفت، دولت بايد درآمدهای خود را افزايش دهد و براي تحقق اين مساله ديوارى کوتاه‌تر از دلار نمي‌بيند كه تبعات آن بسيار بيشتر از درآمدی است كه به دولت خواهد رسيد. از سوي ديگر بايد توجه داشت هر رقمی كه در بودجه براي دلار تعيين شود، قيمت پايه خواهد بود و به‌طور مستقيم در بازار آزاد نيز تاثير مي‌گذارد. تجربه سال‌هاي اخير نيز نشان مي‌دهد هرگاه دولت در لايحه بودجه، دلار را گران كرده، نرخ ارز در بازار آزاد با شدت بيشتري گران شده است.

به عقیده تحليل‌گران بازار ارز، دولت براي اين كه رقم دلار در بودجه را افزايش دهد از الان اقدام كرده و تا حد زيادي موفق هم خواهد بود.

يكي ديگر از فعالان بازار ارز در بازار فردوسی به خبرنگار ما گفت: همه اين كش‌وقوس‌ها و گراني دلار براي يكسان‌سازي نرخ ارز است و از آنجايي كه دولت نمي‌خواهد درآمدش از بخش دلار كاهش يابد، قيمت اين ارز را افزايش داده است. به همين دليل، بانك مركزي قيمت دلار رسمي را افزايش داده تا به قيمت بازار آزاد نزديك شود. به نظر مي‌رسد امسال يا بهار 96 ارز تك‌نرخي را شاهد باشيم و باوجود ارز تك‌نرخي، قيمت برخي اقلام در كشور افزايش خواهد داشت.

پای دولت در ميان است

دكتور محمدرضا پورابراهيمي، رئيس كميسيون اقتصادي مجلس در اين باره به جام‌جم گفت: نوسانات نرخ ارز يك موضوع عادي در اقتصاد ايران بوده و برخي از اين جريانات مربوط به مسائل داخلي و برخي با مسائل خارجي دخیل است.

وي افزود: در ايران هرچند سال يك‌بار بايد منتظر افزايش قيمت چشمگير در بازار ارز باشيم كه با مديريت دولت انجام مي‌شود. پيش‌بيني دولت بر اين پايه استوار بود كه با استفاده از برجام و سرمايه‌گذاري خارجي در كشور بتواند مشكل ركود را هم در كنار تورم حل كند اما اين موضوع محقق نشد و اكنون براي رفع مشكل ركود و افزايش درآمد خود، دست به افزايش قيمت دلار زده است.

پورا برابری تأکید کرد: اتفاق نادری که در این دولت شاهد بودیم و با وجود مخالفت‌های زیاد مجلس اجرایی شد، پرداخت بدهی‌های دولت از طریق رشد قیمت ارز بود و این موضوع باعث می‌شود تا دولت‌ها برای کنترل نرخ ارز و کاهش تورم و پرداخت بدهی‌های خود از طریق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، دلار را گران کرده و بدهی خود را تسویه کنند.

رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس تصریح کرد: افزایش نرخ ارز، تورم‌زا خواهد بود و قطعاً سیاست دولت رشد قیمت دلار به‌منظور کسب درآمد بیشتر است و به‌دنبال این موضوع، تورم نیز افزایش خواهد داشت.

وی ادامه داد: دولت‌ها به‌جای این‌که به فکر افزایش ارزش پول ملی باشند فقط ارزش پول ملی را کاهش می‌دهند تا اهداف کوتاه‌مدت خود را محقق کنند.

رفع مشکل رکود با گرانی دلار

از سوی دیگر دکتر یحیی آل اسحاق، کارشناس اقتصادی به جام‌جم گفت: برای این‌که شرایط اقتصادی ایران در شرایط عادی و نرمالی قرار ندارد، دولت به‌منظور خروج از رکود و تقویت صادرات، دلار را گران کرده تا بتواند از این طریق تولید را رونق بخشد.

وی افزود: اکنون کشش بازارهای داخلی کم است و دولت توان خروج از رکود را ندارد؛ به همین منظور بازارهای صادراتی را انتخاب کرده تا بتواند مشکل رکود را برطرف کند.

آل اسحاق اضافه کرد: درآمد حاصل از فروش نفت نیز طبق برنامه‌ریزی دولت پیش نرفت و همین امر دلیلی است تا دولت در ماه‌های پایانی سال، دلار را گران کرده تا از کسری بودجه جلوگیری کند.

این کارشناس اقتصادی تصریح کرد: گرانی ارز در بازار آزاد به‌صورت لجام‌گسیخته نیست و توسط دولت در حال مدیریت است و ممکن است افزایش بیشتری نیز داشته باشد. دولت برای بخش کلان اقتصاد ترجیح داده تا دلار گران شود و به دنبال این جریان حتماً نرخ تورم، اقلام اساسی مانند گوشت و برنج و تولیدات کشور نیز روند صعودی را طی خواهد کرد.

الزامات تعیین نرخ دلار در بودجه

در همین حال سید کمال سید علی، معاون سابق ارزی بانک مرکزی به مهر گفت: نباید صرفاً روی بودجه متمرکز شد، هر عددی که در بودجه باشد، بانک مرکزی مکلف نیست با آن نرخ، ارز بفروشد؛ چرا که آن، کف مبلغ است و بانک مرکزی نباید در تعیین نرخ ارز، کمتر از آن عمل کند. سیدعلی معتقد است که برای اجرایی کردن یکسان‌سازی نرخ ارز، حتماً باید روابط کارگزاری کشور برقرار شود و نقل و انتقالات به‌راحتی صورت گیرد؛ البته شیوه کار بستگی به این دارد که بانک مرکزی سایر مقررات ارزی را که می‌خواهد در این رابطه وجود داشته باشد، چطور ببیند. پس ملاحظات امروز بانک مرکزی در این قضیه مهم است؛ ولی به لحاظ منابع ارزی مشکلی وجود ندارد.

وی گفت: امروز کشور به لحاظ منابع ارزی، مشکلی ندارد و به لحاظ ذخایر، وضعیت بسیار مطلوبی حاکم است؛ به‌نحوی که درآمدهای حاصل از صادرات کالایی نزدیک به 45 میلیارد دلار بوده و ارز حاصل از فروش نفت نیز به این منابع اضافه شده است؛ بنابراین هیچ مشکلی به لحاظ منابع ارزی پیش روی بانک مرکزی نیست.

شرط تک‌نرخ شدن ارز

پیمان قربانی، معاون اقتصادی بانک مرکزی در گفت‌وگو با بلومبرگ تصریح کرد: تک‌نرخ شدن ارز در ایران به برقراری رابطه با بانک‌های خارجی بستگی دارد.

وی با لازم دانستن مشارکت بانک‌های اروپایی در احیای اقتصاد ایران، گفت: «تک‌نرخ کردن قیمت ارز به‌صورت بلندمدت و پایدار» نیز نیازمند روابط کارگزاری خوب با بانک‌های بزرگ است.

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد